

Strategi

Program

• **Plan**

Policy

Riktlinjer

Regler

Motverka vålds- bejakande extremism i Borås Stad

Borås Stads styrdokument

Aktiverande

STRATEGI – avgörande vägval för att nå målen för Borås

PROGRAM – verksamheter och metoder i riktning mot målen

PLAN – aktiviteter, tidsram och ansvar

Normerande

POLICY – Borås Stads hållning

RIKTLINJER – rekommenderade sätt att agera

REGLER – absoluta gränser och ska-krav

Fastställt av: Kommunstyrelsen den 30 maj 2016
Gäller för: Kommunstyrelsen
Gäller till och med 2019

Inledning

Våldsbejakande extremism är ett begrepp som kommit att användas mer och mer i Sverige och resten av Europa, av forskare, journalister och politiker. Det har på kort tid blivit en del av samhällsutvecklingen som kommunen och dess verksamheter behöver hantera i vardagen.

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål. I ett demokratiskt samhälle är extrema ideologier och tankar tillåtna, demokratin hotas först när våld bejakas eller brukas i syfte att förverkliga dem.

Kommunens uppdrag är att värna demokratin. I en demokrati har alla rätt att uttrycka sina åsikter. Dock kan handlingar som står i strid med demokratins grundläggande principer aldrig accepteras. Därför är det viktigt för Borås Stad att arbeta med att värna demokratin mot all form av våldsbejakande extremism. Uppdraget grundar sig i mänskliga rättigheter, svensk lagstiftning och Borås Stads styrdokument i form av visionen *Borås 2025*.

För mer information och material

Samordnaren mot våldsbejakande extremism har en hemsida med mycket information och utbildningsmaterial. Hemsidan är ett stöd för både professioner och allmänhet.

www.samordnarenmotextremism.se

För information om arbetet mot våldsbejakande extremism i Borås Stad:

www.boras.se/motextremism

Åtgärder för Borås Stad

Den nationella samordnaren har presenterat tolv rekommendationer för det lokala arbetet mot våldsbejakande extremism. Borås Stads plan utgår från de tolv rekommendationerna. Varje rekommendation följs utav en eller flera åtgärder.

1. Insatser på flera preventionsnivåer

Det är viktigt att beakta de tre preventionsnivåerna i arbetet mot våldsbejakande extremism; generella förebyggande insatser, specifika förebyggande insatser och individriktade förebyggande insatser. Det ska vara tydligt vilken nivå åtgärder och samverkan sker på.

Vad	När	Vem	Uppföljning
Vad ska göras?	När ska det vara klart?	Vem bär ansvaret?	När och hur ska uppföljningen ske?
Tydliggöra vilken preventionsnivå insatser och samverkan sker på.	2017	Kommunstyrelsen	Redovisas till Kommunstyrelsen senast 2017.
Prioritera åldersgruppen 10-13 år i arbetet.	2017	Kommunstyrelsen	Redovisas till Kommunstyrelsen senast 2017.

2. Kontinuerlig och bred samverkan mellan berörda aktörer är a och o i det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism.

Det är av största vikt att identifiera de samarbetspartners som är avgörande för det förebyggande arbetet. Det ökar medvetenheten och kunskapen om den lokala lägesbilden såväl som potentiella lösningar, samt möjliggör förberedelser och uppföljning.

3. Samverkan i befintliga strukturer

Vad	När	Vem	Uppföljning
Vad ska göras?	När ska det vara klart?	Vem bär ansvaret?	När och hur ska uppföljningen ske?
Identifiera samverkansaktörer och skapa nätverk.	2016	Kommunstyrelsen	Redovisas till Kommunstyrelsen senast 2016.
Stödja samarbetsaktörer (politiker, tjänstemän, föreningar, invånare) med kunskapshöjande insatser om våldsbejakande extremism.	2017	Kommunstyrelsen	Redovisas till Kommunstyrelsen senast 2017.

Framgångsrik lokal samverkan mot våldsbejakande extremism ska bygga på eller införlivas i de redan befintliga strukturer som finns för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Långsiktighet är en nyckelfaktor för framgång i det förebyggande arbetet.

Borås Stad har påbörjat det arbetet genom att inkludera våldsbejakande extremism i den lokala samverkansöverenskommelsen mellan kommunen och Polismyndigheten, lokalpolisområde Borås. Arbetet behöver nu utvecklas till att inkludera även andra samverkansforum.

Vad	När	Vem	Uppföljning
Vad ska göras?	När ska det vara klart?	Vem bär ansvaret?	När och hur ska uppföljningen ske?
Stödja det pågående SSPF ¹ -arbetet i att inkludera våldsbejakande extremism som riskindikator.	2016	Kommunstyrelsen i samverkan med berörda nämnder.	Redovisas till Kommunstyrelsen senast 2016.

4. Nödvändiga samverkansaktörer.

Samverkan ska ske på alla preventionsnivåer och bör inkludera skola, socialtjänst, fritidsverksamhet, kommunens säkerhetsfunktion och polis samt samfund och föreningsliv. Samverkan bör även inkludera ideologiskt och/eller teologiskt insatta personer. Västra Götalandsregionen är också en viktig samverkanspartner. Därtill kommer företrädare för exempelvis bostadsbolag, räddningstjänst med flera. Kontinuerlig dialog med Länsstyrelsen ska också eftersträvas.

Vad	När	Vem	Uppföljning
Vad ska göras?	När ska det vara klart?	Vem bär ansvaret?	När och hur ska uppföljningen ske?
Bygga en samverkansstruktur med strategisk funktion.	2017	Kommunstyrelsen	Redovisas till Kommunstyrelsen senast 2017.
Bygga samverkansstrukturer utifrån redan existerande nätverksgrupper.	2017	Kommunstyrelsen	Redovisas till Kommunstyrelsen senast 2017.
Bygga upp nya samverkansstrukturer utifrån behov.	2019	Kommunstyrelsen	Redovisas till Kommunstyrelsen senast 2019.

¹ SSPF står för samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamhet. Det är en samverkansmetod med syfte att, i ett tidigt skede, hjälpa barn eller unga som far illa eller riskerar att fara illa.

5. Utgångspunkt i uppdaterad lokal lägesbild

En uppdaterad lokal lägesbild ger goda förutsättningar för ett framgångsrikt arbete. Lägesbilden ska innehålla information om vit makt-miljön, den autonoma miljön och den våldsbejakande islamistiska extremistmiljön, deras närvaro och aktiviteter. I detta arbete har Polismyndighetens representanter i samverkansgrupperna en central roll.

Vad	När	Vem	Uppföljning
Vad ska göras?	När ska det vara klart?	Vem bär ansvaret?	När och hur ska uppföljningen ske?
Omvärldsbevakning och analys av trender och företeelser.	2016	Kommunstyrelsen i samverkan med berörda nämnder.	Redovisas till Kommunstyrelsen senast 2016.
Tillsammans med samverkansaktörer kontinuerligt uppdatera lägesbilden.	2017	Kommunstyrelsen i samverkan med berörda nämnder.	Redovisas till Kommunstyrelsen senast 2017.
Utveckla metoder för informations-spridning för att säkerställa att berörda aktörer alltid har tillgång till en aktuell lägesbild.	2019	Kommunstyrelsen i samverkan med berörda nämnder.	Redovisas till Kommunstyrelsen senast 2019.

6. Tydlig ansvarsfördelning

Det är viktigt att Borås Stad har en utsedd funktion som ansvarar för arbetet mot våldsbejakande extremism. Denna funktion ska ha ett tydligt mandat att sammankalla samverkansgrupper. Denna funktion kan med fördel också initiera det förebyggande arbetet och vara en kontaktpunkt och kanal för åtgärder vid behov. Funktionen ska också ingå i den befintliga strukturen för kommunens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.

Vad	När	Vem	Uppföljning
Vad ska göras?	När ska det vara klart?	Vem bär ansvaret?	När och hur ska uppföljningen ske?
Kommunens verksamheter ska veta hur arbetet mot våldsbejakande extremism är organiserat, utifrån ansvar och roller.	2016	Kommunstyrelsen i samverkan med berörda nämnder.	Redovisas till Kommunstyrelsen senast 2016.

7. Anhöriga som centrala aktörer

Anhöriga till personer som anslutit sig till våldsbejakande extremistmiljöer behöver ofta stöd vid en pågående radikaliseringsprocess men kan också spela en central roll i att hindra och motverka radikalisering. Stödet kan komma från kommunen, hälso- och sjukvård och ideell sektor. Inom Borås Stad gäller det ett flertal aktörer så som Individ- och familjeomsorg (IFO), elevhälsan och personal inom fritidsverksamheten.

Vad	När	Vem	Uppföljning
Vad ska göras?	När ska det vara klart?	Vem bär ansvaret?	När och hur ska uppföljningen ske?
Sprida information till kommunens invånare om vart de kan vända sig med frågor kring våldsbejakande extremism.	2016	Kommunstyrelsen i samverkan med berörda nämnder.	Redovisas till Kommunstyrelsen senast 2016.
Utveckla metoder för att öka anhörigas delaktighet i arbetet mot våldsbejakande extremism.	2019	Kommunstyrelsen i samverkan med berörda nämnder.	Redovisas till Kommunstyrelsen senast 2019.

8. Involvera det civila samhällets organisationer

Att föra kontinuerlig dialog med det civila samhället om våldsbejakande extremism är viktigt. Det kan exempelvis röra sig om lokala idrottsföreningar, trossamfund eller andra ideella organisationer. Inkludera hellre fler än färre aktörer eftersom alla sitter på en specifik kompetens och ett potentiellt positivt engagemang som gynnar arbetet.

Dialogen ska föras inom den befintliga strukturen, utifrån Borås Stads överenskommelse med det civila samhället. Även nya strukturer kan upprättas för att komplettera den befintliga. När aktörer inom det civila samhället tar initiativ är det viktigt att stödja dessa.

Vad	När	Vem	Uppföljning
Vad ska göras?	När ska det vara klart?	Vem bär ansvaret?	När och hur ska uppföljningen ske?
Identifiera viktiga delar i civilsamhället.	2019	Kommunstyrelsen i samverkan med berörda nämnder.	Redovisas till Kommunstyrelsen senast 2019.
Verka för att civilsamhället får en aktiv roll och delaktighet i det förebyggande arbetet både lokalt och nationellt.	2019	Kommunstyrelsen i samverkan med berörda nämnder.	Redovisas till Kommunstyrelsen senast 2019.

9. Involvera även kritiska aktörer

Det är viktigt att ha en öppen dialog med civilsamhället. Samtal ska inte bara föras mellan aktörer i samförstånd utan även genom att involvera kritiska aktörer för att vidga samverkansperspektivet.

Vad	När	Vem	Uppföljning
Vad ska göras?	När ska det vara klart?	Vem bär ansvaret?	När och hur ska uppföljningen ske?
Ta fram en kommunikationsplan för arbetet mot våldsbejakande extremism som är anpassad utifrån olika målgrupper.	2017	Kommunstyrelsen	Redovisas till Kommunstyrelsen senast 2017.

10. Se individerna, inte enbart de ideologier som dessa förespråkar

Det arbete som sker på individnivå bör fokuseras på vilka preventiva åtgärder som kan genomföras för att skapa sammanhang och mening för just den person ärendet gäller. Insatser får inte leda till att invånare stigmatiseras. Borås Stads sätt att kommunicera frågor kring våldsbejakande extremism och användning av begrepp, symboler och material är avgörande.

Medarbetare i Borås Stad ska utifrån sin profession kunna genomföra demokratifrämjande samtal.

Vad	När	Vem	Uppföljning
Vad ska göras?	När ska det vara klart?	Vem bär ansvaret?	När och hur ska uppföljningen ske?
Prioriterade yrkesgrupper ska utbildas utifrån den nationella samordnarens utbildningsmaterial Samtalskompassen, för att kunna genomföra demokrati-främjande samtal med grupper och individer.	2017	Kommunstyrelsen	Redovisas till Kommunstyrelsen senast 2017.

11. Beakta genusperspektivets betydelse för insatserna

Vid framtagandet av konkreta åtgärder spelar genusperspektivet en mycket viktig roll. Detta eftersom de våldsbejakande extremistiska grupperna i huvudsak utgörs av pojkar och män som av ideologiska skäl kan motsätta sig jämställdhet och flickors och kvinnors lika rättigheter.

Den lokala lägesbilden ska avgöra vilka åtgärder Borås Stad bör vidta i sitt förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism. Borås Stad ska säkerställa genusperspektivet i samtliga analyser och åtgärder.

12. Följ upp det förebyggande arbetet kontinuerligt

Vad	När	Vem	Uppföljning
Vad ska göras?	När ska det vara klart?	Vem bär ansvaret?	När och hur ska uppföljningen ske?
Inkludera genusperspektivet i den lägesbild som tas fram.	2016	Kommunstyrelsen	Redovisas till Kommunstyrelsen senast 2016.
Beakta genusperspektivet i de åtgärder som görs.	2016		Redovisas till Kommunstyrelsen senast 2016.

Det är viktigt att ha en god uppföljning av det samverkansarbete som bedrivs. Uppföljningen ska ske kontinuerligt av alla samverkansaktörer. På så sätt ökar effektiviteten i det förebyggande arbetet.

Uppföljningen kan med fördel inkludera omvärldsbevakning, aktuell forskning eller resultat från undersökningar som genomförs i Borås Stad, nationellt eller internationellt. Undersökningar som genomförs i kommunen och som kan vara aktuella i uppföljningen är till exempel välfärdsbokslut, Skolklimatundersökningen, Polisens trygghetsmätning och Lokal uppföljning av ungdomspolitiken.

Vad	När	Vem	Uppföljning
Vad ska göras?	När ska det vara klart?	Vem bär ansvaret?	När och hur ska uppföljningen ske?
Planen mot våldsbejakande extremism ska revideras i samband med samverkansöverenskommelsen mellan Borås Stad och Polismyndigheten, Lokalpolisområde Borås, senast år 2019.	2019	Kommunstyrelsen i samverkan med berörda nämnder.	Redovisas till Kommunstyrelsen senast 2019.

BORÅS
STAD

Postadress 501 80 Borås **Besöksadress** Stadshuset, Kungsgatan 55
Telefon 033-35 70 00 **e-post** boras.stad@boras.se **Webbplats** boras.se